

Magyar - Hírmondó.

XXXXXXXXXX

Nro 30.

Költ Bétsben, Mind Szent Havának (Octóbernek)
12-dik napján 1798-dik Elztendőbenn.

Amérikai Respublika.

Az Amérikai Respublikának nem volt ad-
dighadi ereje a' tengerenn; mig a' Frantziak
által nem háborgattatott: de vagyon már
most 9 nagy Fregátja; 12 nagyobb, rész-
szerént húsz; részszerént 24 ágyús; és
hat kisebb, részszerént 16; részszerént 18
ágyús Salupja; tíz Kuttere, és tíz gájjaja.
— Két millió tallér vagyon ki rendelve a'
Közönségestársaság' védelmére. A' regu-
láris Katonáság' száma, 25 ezerre nevelő-
dött: és még tíz ezerrel fog szaporíttatni,
mihelyt ellenség mutatná magát a' sz-lek-
nél. Ezen felül, 80 ezer főből álló Polgár-
Katonaságnak vagyon parantsolatja; hogy
első jeladásra, kész legyen a' viadalra való
induláshoz.

Ily készülleteket látván a' Fr. Direk-
torium; örömet nem akarna hadba keve-
redni, mint már másfzor is írtuk, az
Amérikai Respublikával. Közelebb is eb-
ből a' célból egy Tzikkelyt tétetett bé a'
maga Újságába (a' Redáctörbe), melyben;
baládatlansággal vádolja az Amérikai Res-

H h

publikánusokat, azért: hogy az Ánglusokhoz szítanak, és a' Fr. ák ellen fegyvert akarnak fogni: holott a' mint tudjuk, ők, szintúgy tsendességben kívántak élni, mint a' szerentsétlen Helvétusok, és csak akkor határozták magokat fegyverfogásra, midőn látták, hogy a' Fr. hajók szeltire rabolják az ő hajójaikat, és semmi elégtételt nem ad a' Fr. Direktórium, sőt még egynehány milliót kívánt tőlök, adósságban ugyan: de talán *soha meg nem adom* fejében. — Végző szavai a' Redaktőr említett Tzikkelyének ezek: „Nem igen tudom — úgy mond — mit reménylhetnének az Ámerikai egygyesültt Státusok; ha mindjárt nagyon kedvezne is nékiek a' hadi szerentsé: de azt nem lehet tagadni, hogy ha az ő Lázzaftóik, az Ánglusok, nem segíthetnek ő rajtok: úgy a' Fr. Respublika, meg-folozthatja őket azonn jusoktól, mellyeket, önnön vérével's pénzzével szerzett, Nékiek, és a' mellyeket ők, tsupán a' végre fordítottak, hogy meg-mutassák: meddig mehet a' háládatlanság.“

Égyiptommal való bánása' módja a' Fr. Direktóriumnak, meg nem nyerhette a' Párisi Publikum' egy részének helybe-hagyását, — A' Revelateur nevű Újság, közrebotsátvánn a' Direktóriumnak azonn írását, melyben tudtára adódott a' Törvényhozó Ifjabbik Tanátsnak, Égyiptom' megfzállása: fel-fzedte azonn Írás' tzikkelyeit

rélzenként, 's igen arányos jegyzéseket tett reájok, melyek közzül mi is közlünk némellyeket, oly megkülönböztetéssel, hogy a' Revelateur' észrevételeit, apróbb betűkkel szedettük ki mint a' Direktórium' szavait, p. o.

„Így sértődött meg a' Nemzetek' Törvénye (Égyiptombann) a' Frantziák ellen. (*Ezek a' Direktórium' szavai*)

„Most sértődik az meg, tagadhatatlanúl, az Égyiptomba való fegyveres beavatkozás által (*Ezek a' Revelateur szavai.*)

„Mi marad most egyéb hátra a' Fr. Kormányzásoknak, a' végre, hogy oly sok bosszúságtételekért elégtételt nyerhessen?”

„Akkor kellett volna kívánni az elégtételt, midőn a' bosszúságtételek eiebb megbizonyítódta volna: de nints semmi jele, hogy avagy csak mutatásképpen is teljesítődött volna ez a' kettős kötelesség.”

„Nyilvánvaló dolog, hogy nem maradt semmi más mód; hanem hogy magunk szolgáltassunk, fegyverünk által, magunknak igazságot.”

„Semmi sints inkább, oly kevésbé nyilvánvaló dolog, és ha a' volna is: még se volna a' Direktóriumnak jussa, azt meghatározni, és különösen hadatkezdeni Égyiptombann: minekelőtte, szabadságot vett volna arra, a' Törvényhozó gyűlés' végzése által.”

„Nem lehet ellenvetésül felhozni: hogy ezen hadkezdet, nem előzte meg semmi hadjelentés.”

„Sőt inkább szükség itt azt az ellenvetést tsinálni, és fájdalomtól 's bosszúságtól elfoglaltatva többször is meg-újítani. Szükség ezt mondani, hogy el háríthassuk magunkról ezen valóságos bérontásnak, és minden igazság' meg sértésének gyalázatját. Kell ezt mondani, hogy le vonhassuk, ha ugyan még ideje van, az állortzát, ezen erőszakoskodás' Zisztelmájáról, a' maga rettentő előmenetelei között, melynek tsupánn az a' célja, hogy minden Népek fel-lázasztódjanak ellenünk; fel-bontódjék, minden szövetséges Kormányzésekkel való egygyessége a' Fr. Republikának; és a' Polgári-had meg ne szűnjön az ő Tartományai bann. Kell azt mondani: mert nem vagyunk Mi, Tengeri-'s Útonálló-Tolvajok, kik egynehány Nagy ravágyóknak eladattattunk: hanem egy oly szabad Nemzet vagyunk, mely, egynek se' adott just a' maga Tisztviselői között arra; hogy az ő gondolkodása 's tselekvése' módjának reguláit meg-betstelenítse, a' kötések erőszakos tettek által fel bontsa; 's el rontsa az ő nevébenn azt a' fundamentomot, a' mellyen épül mind a' magános Személyek' bátorsága, mind a' Státusoknak magokurasága. Kell azt mondani végre azért: mivel igen botránkoztató dolog volna az: hogy büntetés nélkül lehetne, a' mi hajóinkat, fegyvereinket, pénzünket, és Katonáinkat, tsupa tetszés szerént való vissza-élésből, oly szándékoknak végre hajtására fordítani, a' milyenekbe való előbbi belé kezdést, mint sem a' Törvényhozó-gyűlés határat kezdett volna: nyilván tilalmazza a' Közöséges-Társaság' fundamentomos Törvényei. “

Említett Hirdetménnyre Bonapartenak, mellyet akkor osztatott ki a' Népe között, midőn Málthából Égyiptom felé indúlt, így hangzik:

Katonák! oly szándék az, a' melynek végrehajtására törekedtek most Ti, a' tenger-hátán, hogy annak következéseit, nem lehet most érdemek szerént eléggé meghatározni előre, a' Világ' pallérozódására, és kereskedésére nézve. Ti most a' legbizonyosabb és érzékenyebb sebet ejtitek mindjárt elejten Anglián addig is, míg egészszenn halálos tsapást tehetnétek rajta. Egynehány terhes marsaink lesznek nekünk; lesznek több izbéli viadaljaink is: de minden igyekezetinkben szerentsések leszünk: mert a' sors kedvez nekünk. A' Mameluk Beyk, kik egyedül az Ánglus kereskedésnek Baráti; kik a' mi Kalmárinkat minden módon sanyargatták, kik, Égyiptom' Lakosainn, kegyetlenül hatalmaskodnak; a' mi érkezésünk után, egynehány napok múlva, nem lesznek többé. Azok a' Népek, a' mellyek között fogunk Mi most élni: Muhamedánusok; az ő első Hittzikkelyek ez: Tsak egy Isten van, és Muhamed az ő Prófétája. Ebbennékiek, ne szóljatok ellenek. Úgy viseljétek magatokat erántok, mint viseljük magunkat a' Zsidókhoz, 's az Olasz-Országakhoz. Oly tiszteletet mutassatok az ő Imánjaik eránt; mint a' millyet mutattok

a' Rabbik és Püspökök eránt. Az ő czeremóniáikat, mellyeknek tartására az Állkorán kötelezi Őket, és az ő Moséjaikat színt úgy ne háborgassátok, mint a' Klástromokat 'Sinagogákat, 's a' Moses és a' Jesus Kristus Vallását nem háborgattátok. A' Fr. Seregek óltalmaztak minden Religiókat. (Látjuk, millyen szépen óltalmaztak!) — Az Egyiptomi szokásoktól különbözőket fogtok találni Egyiptombann. Szoktassátok azokhoz magatokat. Azok a' Népek, mellyekhez Mi megyünk, más-képpen tartják a' Feleségeiket mint Mi: fene tsuda állatnak tartatik az olyan Ember, mindenütt a' ki erőszakot tesz, valamelly Álszönyyszeméllyen. A' rablás, tsak kevés embereket gazdagít fel; betstelenségünkre szolgálna az nekünk, 's megfojtaná a' mi segedelmünknek kútfejeit; 's ellenségeinkké tenné azokat a' Népeket, a' kiknek barátságára szükségünk vagyunk minékünk. Azt a' Várost, mellyet legelsőben fogunk mi látni, Nagy-Sándor építette. Minden lépéssel, oly nagy emlékeztetés tárgyakra találunk, mellyek megérdemlik a' Frantziák' buzgó nyomozását.

(A. I.) Bonaparte. Berthier.

Midőn Egyiptomnak könnyű móddal lehető el foglalását rebesgették magok között Bonaparte 's a' Fr. Direktórium: ha akkor Nagy Sandor helyett, ama' nemes lelkű Iffjú Pompéjus ötlött volna eszékbe,

tanúságot vehettek volna ezen Római Ifjú fő embernek örök emlékezetet érdemlő akkori tselekedetéből, midőn az ő hajóján ebédeltek Augustus és Antonius, az ösfze-békéllés után. Ámbár t. i. oly jelentést és biztatást vett akkor Pompéjus a maga Hajós-Vezérétől Menástól, hogy el lehetne velteni egyszerre Augustust és Antonium: és hogy Ő (Menas) tsalhatatlanul véghez viszi e' dolgot, tsak egygyezzen meg benne Pompéjus, mely meg-egygyezéssel, mind az Attya' haláláért bosszút állhatna; mind magának az elsőségre utat nyithatna: de Pompéjus azt felelte: hogy kézszebb volna a' Világ' Fejedelemségét elvelteni, mint sem a' maga szavát meg nem tartani. Az illy arany-régulát kellené kívált Azoknak magok előtt tartani: a' kik azzal kérkednek, hogy ők a' régi Rómaiak' Követői.

A' Török Udvar is azon Manifestumbann, mellyben a' Fr. ellen végzett hadnak okait közlőtte a' nálla lévő Külföldi Ministerekkel; azt lobbantja igen erőssenn szemére a' Fr. Direktóriumnak, hogy nem állott szavának: mert a' szentül leendő költsönös barátság' fenn-tartásának sokszori meg-ígérése mellett, pártütésre lázzasztgatta a' Nagy-Úr' Roméliai, Moreai, és a' Szigetbéli Alattvalóit: most pedig fegyveres kézzel rontott bé, a' Nagy-Úr Főurasága alatt lévő Égyiptom' Tartományá;

ba, mely, kúltsa a' Sz. Városoknak Medi-
nának és Mekkának.

A' Fr. Revolútió kezdetétől fogva
való fő Zavarói a' szerentsétlen Fr. Nem-
zetnek; úgy le vagynak festve a' Konstán-
tínápolyi igen helyessen ki dolgozott, és
minden állítást valóságos tettekkel bizonyí-
tó Manifestumbann; hogy Mi Ezt egész-
szenn is fogjuk közleni.

A' Párisi Török Követ Ali-Effendi;
nem volt már jelen Sept. 22-dikénn a' Fr.
Respublika' fundáltatásának emlékezetére,
az nap, még sokkal pompásabban mint
másfiszor tartatott inneplésénn: de még ak-
kor sem volt tudva Párisbann; hogy a'
Török Udvar, valósággal hadra határoz-
ta magát a' Fr. Respublika ellen.

A' Fr. Direktórium' Prézese Treilhard;
hofszas beszédet tartott az említett Innep'
alkalmatosságával; hogy élészihesse, a'
szerentsétlen történetek' hallására meg tsüg-
gedtt szíveket.

Cádix előtt; az Ánglus és Spanyol Ha-
jösseregek jól vagynak egymassal.

A' Rastadti Fr. Követek 30-dik Sept. i
feleletjekben el állottak a' Kehli és Kasz-
fzeli földnek kívánásától.

Béts.]

Károly Föhertzeg, Ő Felségeknél va-
gyon Laxemburgban 8 dik Oct. től fogva.